СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 286. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 8. грудня, 1928. VOL. XXXVI. No. 286. Jersey City, N. J., Saturday, December 8, 1928. THREE CENTS.

ЗАПОВІДАЄ ВЕЛИКІ КОРИСТИ З ПОДОРОЖІ ГУВЕРА

ПЕРУАНСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ Є ТОЇ ДУМКИ, ЩО ПРОТИ-АМЕРИКАНСЬКА ПРОПАҐАНДА ПОХОДИТЬ З ЕВРОПИ. ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ БУДУТЬ МАТИ У СВОЇХ РУКАХ ПРОВІД, А СЕ ВИЙДЕ ВСІМ НА ДОБРЕ.

ЛІМА, Перу, 6. грудня. — Президент републики Перу, Августо Б. Леґія, мав розмову з американськими кореспондентами відносно подорожі Гувера. Він заявив, що та подорож причиниться до закріплення приязни між Злученими Державами й републиками Полудневої Америки. Леґія є горячим приклонником доктрини Монро. Він не вірить в імперіялізм Злучених Держав, бо всі ті імперіялістичні поголоски походять з Европи і Мексика. Причина тої антиамериканської пропаґанди лежить у торговельній конкуренції. Европа мала досі ринки Полудневої Америки в своїх руках, а тепер вони починають переходити в руки Злучених Держав. А з того велика користь як для Злучених Держав так і для република Полудневої Америки, яка має де збути свої сирівці.

НОВИЙ ДРУКАРСЬКИЙ ВИНАХІД.

ДІЙСНЕ ДРУКАРСЬКЕ ЧУДО. ПОТИСКАЮТЬ В ОДНІМ МІСТІ НА МАШИНІ, А ДРУКУЮТЬ У ТІМ САМІМ ЧАСІ В СОТКАХ ИНШИХ МІСТ БЕЗ ДРУКАРІВ.

РАЧЕСТЕР, 6. грудня. — Людина являється знова побідником часу і місця. Френк Дж. Ґеннет демонстрував перед видавцями, редакторами й урядовцями великих ґазетних підприємств нову машину, яка, пущена в рух, пускає автоматично такі самі машини по инших містах на віддаль яких 1000 миль. Все те діється при помочі електричної струї, подібно як при бездротнім телеграфі. Одна людина обслужить тисячі машин. Всі признали, що винахід зробить цілковиту революцію, особливо, коли ходить о розміщення ґазетних новин.

КАТАСТРОФА НА ВЕСТРИС ЗАГАДОЧНА.

ХОЧ ВИНА ЗА СМЕРТЬ 111 ЗАТОНУВШИХ СПАДАЄ НА КАПІТАНА КОРАБЛЯ.

НЮ ЙОРК, 6. грудня. — Морський експерт, капітан Е. П. Джіссоп, прочитав вчора перед комішенером О'Нейлом свій звіт у справі доходжень над причинами катастрофи, що стрінула Вестрис. Виходить, що причини годі знайти, бо вода продерлася якимсь чудом в куток корабля. Зате можна цілком певно твердити, що коли корабель не міг бути вратований, то можна було цілком певно виратувати всіх людей, коли би капітан Кері був вислав у своїм часі кличі о ратунок.

ЖЕРТВИ ЕКСПЛЬОЗІЇ.

ТРОХ ЛЮДЕЙ ЗГИНУЛО, А 7 РАНЕНИХ.

НЮ ЙОРК, 6. грудня. — В саме полудне наступив вибух при 420-424 Іст 108 улиця. Трох людей згинуло на місці. Побило рівнож і трох пожарників, котрі пішли шукати за чотирма робітниками, що були присипані румовищами.

Катастрофу спричинила експльодуюча мішанина, якої уживали до фабрикації середника для усунення мальовила.

КРІЗМУС ЗА ПЛЕЧИМА.

БО ЩО ДНЯ ПРИДЕРЖУЮТЬ СВІЖІ ТРАНСПОРТИ АЛЬКОГОЛЮ.

НЮ ЙОРК, 6. грудня. — Прибережна залога, що слідить за пачкарями алькоголю, має тепер добре заняття. Бо саме тепер найбільший рух. Вчора придержано алькоголю на $75,000. Велика скількість походить з французького корабля Іль де Франс.

КЕЛОҐ ГОТОВ ДО НОВОЇ НАРАДИ.

ЯК ТІЛЬКИ АНГЛІЯ ХОЧЕ НОВОЇ МОРСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ, ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ НЕ ВІДМОВЛЯТЬСЯ ВІД НЕЇ.

ВАШИНҐТОН, 6. грудня. — У відповідь на критику, з якою стрінулася в Англії будова нових 15 американських кружляків, заявив секретар стейту Келоґ, що Злучені Держави готові кождої хвилі згодитися на нові наради в справі обмеження зброєння на морі, як тільки Англія згодиться на таку конференцію.

ПРИПИНЯЮТЬ СПЕКУЛЯЦІЮ.

ОБМЕЖУЮТЬ КРЕДИТ, БО КАЖУТЬ ПЛАТИТИ ЗА НЬОГО 12%.

НЮ ЙОРК, 6. грудня. — На нюйорській біржі наступила паніка, яка потягнула за собою за один день сотки міліонів утрати в вартісних паперах. Усі вони попадали, бо піднесено процентову стопу на 12%. Багато спекулянтів мусіло продавати папери, бо не мали чим доповнити свойого марджіну.

НОВІ ГРОШІ.

ВАШИНҐТОН, 6. грудня. — З новим роком вийде нова емісія 5 ріжних родів банкнотів. Нові гроші будуть з сильного паперу і коротші, а тим самим вигідніші.

ЖІНКИ ВИБРАЛИ ГУВЕРА.

НЮ ЙОРК, 6. грудня. — Томас Десмонд, президент Молодечого Републиканського Клюбу в Ню Йорку, заявив, що Гувера вибрали жінки, бо мали до нього більше довіря ніж до Смита. Вправді католики тут у гіршім положенню, коли ходить о вибір президента, але Гувер був би вийшов, коли б Смит не був католиком.

ЛІТАКИ БУДУТЬ БЕЗПЕЧНІ.

НЮ ЙОРК, 6. грудня. — На річних зборах Товариства Механічних Інжинірів ствердили всі бесідники, що в дуже короткім часі літаки будуть так уліпшені, що вже не буде ніякої небезпеки для подорожних.

Американські Українці протестують проти польських звірств.

PROTEST AGAINST POLISH OUTRAGES.

PALMERTON (PA.). UKRAINIANS PROTEST POLISH OUTRAGES.

PALMERTON, PA., December 4, 1928. — The St. Nicholas Society, a local fraternal order, held on December 4, a monthly meeting, at which a resolution protesting against Polish outrages against Ukrainians in Lviv, Galicia, was passed. The meeting resolved sent to Honor. Frank Be. Kellogg, the Secretary of State, the following resolution:

The St. Nicholas Ukrainian National Society 369. of Palmerton, Pa. on its monthly meeting, held December 2, 1928, at Delaware Avenue and First Street, Palmerton, Pa., hereby protests against merciless persecution of Ukrainian people by Polish Government.

The Polish mobe provoked a riot on November 1, 1928, at Lemberg, Galicia, which was utilized by the Polish Government for the ruthless oppression of the Ukrainian people.

We appeal to you hereby to use yor influence with the Polish Government and reduce the sufferings of our people under Polish rule.

Respectfully yours,

William Dutko, President;
S. D. De Metrick, Secretary.

МУСОЛІНІ НЕЗАДОВОЛЕНИЙ ПРИСУДОМ.

Мусоліні провів через раду міністрів призначення спеціяльної пенсії вдові вбитого консуля Нардіні. Цю пенсію Мусоліні вважав потрібним призначити, щоб облекшити загальне обурення в Італії проти французького суду за легку кару вбивникови італійського генерального консуля Нардіні в Парижі. Притім Мусоліні зазначив, що це „варварське вбивство" відобрало життя людині, яка була вірним слугою фашистівського режиму.

ПАШТЕТ НА 20 ТИСЯЧ ОСІБ.

В англійськім містечку Денбі Дел відбулося заходом місцевої управи приняття 20 тисяч осіб. Серед численних страв загальну увагу звернув паштет з мяса й барабольї. Паштет цей важив 500 кільограмів; 250 осіб подавало його до столу.

В ТУРЕЧЧИНІ СВЯТКУВАТИМУТЬ НЕДІЛЮ.

Анґорський уряд наміряє впровадити в Ту. ччині неділю як день спочинку, замісць дотеперішньої пятниці.

ЖІНКА — ПРОФЕСОР В ЮГОСЛАВІЇ.

Першою жінкою, яку іменовано професором у Югославії, є д-р Ксенія Анастасієва. Вона стала професором на фільософічному виділі.

ЖАНДАРМСЬКИЙ ТЕРОР НА ЗАКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Після масової крівавої масакри в Бороняві прийшла черга на масові труси в Великому Бичкові. Дня 15 і 16 жовтня наїхало до Бичкова 40 жандармів і через два дні переводили труси й тероризували населення. Труси переведено в 200 домах, забрали всі українські книжки, куплені в книгарні в Празі. Крім цього позабирали журнали й ґазети, що леґально виходять в Ужгороді, а саме: „Наша Земля", „Карпатська Правда", „Працююча молодь" і т. д. Жандарми поводилися підчас трусів грубо, тероризували й ображували національне почуття. Вислід масових трусів у Великому Бичкові виявив, що в селі не діялося нічо такого, що нарушувало би закони чехословацької републики й що одинока ціль жандарського нападу була в тому, щоби стероризувати населення.

300 МІЛІОНІВ ЗОЛОТИХ З ПРОДАЖІ ЯЄЦЬ.

Годівля курей є в Данії дуже поширена. Данія начислює 20 міліонів курей, цебто майже по 6 на кожного мешканця. Купці яєць взаємно порозумівають так, що сьогодня вивіз яєць з Данії є просто одним із світових рекордів. В 1925 р. з Данії вивезено більше як 8 міліонів кільограмів яєць, цебто біля 200 міліонів штук яєць вартости 300 міліонів золотих.

ЖІНКА — ҐУБЕРНАТОРОМ КАЛУГИ.

Серафину Любімову, колишню фабричну робітницю, вибрали головою Центрального Виконавчого Комітету провінції Калуга. Цей уряд рівнозначний з давнішим ґубернаторським. Адміністраційні здібности „молодої ґубернаторки" є темою оживленої дискусії серед громадян.

ЗАВИСОКО ПОЛЕТІВ.

Майор еспанської артилєрії Ґарція хотів показати, що він підлетить бальоном так високо, як ще ніхто досі. Полетів, але коли бальон впав назад на землю, в лодці бальона знайшли Ґарцію неживого. Лікарі сказали, що він вдушився через брак воздуху. Інструмент, який мірить висоту і який був у лодці, показував, що бальон був 12 тисяч метрів високо. Так високо воздух є вже такий рідкий, що Ґарція не мав чим дихати і вдушився.

ЯК ПОВОДИТЬСЯ ЧЕСЬКА ВЛАДА З УКРАЇНСЬКИМ НАСЕЛЕННЯМ.

Дня 26. вересня до Євки Мушак у Волосянці прийшли два жандарми й зажадали 108 корон як залеглий податок. Мушак показала свою податкову книжку на доказ, що заплатила податок. Але це нічого не помогло й жандарми зажадали від неї видачі корови. Притиснена жандармами, бідна жінка позичила гроші і заплатила загадану суму. Два дні потім пішла до податкового уряду, де переконалася, що грошей в сумі 108 корон заплачені і тому зажадала звороту грошей, які заплатила другий раз, а які мусіла позичити. Одначе в уряді відповіли їй, що ці гроші стягнуть при обчисленню податку в осени. В той спосіб наражується населення не лишень на матеріяльну страту, але й на секатуру зі сторони жандармів.

НОВИЙ ПРИСУД СМЕРТИ В ЛЕНІНГРАДІ.

В Ленінграді розстріляно директора державного горівчаного промислу Кісеєва, який здефраудував 20 міліонів рублів.

БЕЗРОБІТТЯ В НІМЕЧЧИНІ.

За першу половину листопада число безробітних у Німеччині збільшилося з 764,000 до 904,000 робітників. Сюди не заховані ще 250,000 робітників з Рур, які в той час страйкували. В той самий час минулого року було 518,000 безробітних.

НАПАД НА ЛИСТОНОША.

В Ґрудзьондзу напало трох бандитів на грошевого листоноша Болеслава Сверковского. Листоноша, ударений молотком у голову, впав непритомний на землю. Поліція й прохожі придержали одного зі справників нападу, Ляндава, який держав у руках зрабованих 10 тисяч золотих.

НАШІ ЛІСИ.

Від січня до серпня ц. р. вивезено з Польщі 3,412,419 тон матеріялу й деревних виробів вартости 396,599,000 зол. В тім самім часі вивезено минулого року 4,523,244 тон вартости 416,848,000 зол. Майже весь той вивіз іде з українських земель під Польщею. Залісюють слабо, або й цілком ні. Незабаром наші гори вилисіють, землю сполочуть дощі і населення тих околиць, позбавлене всякої можности прожитку, вигине. Повені щораз то частійше нищить поля на долах.

МОРД З РОЗПУКИ.

Львівський суд звільнив від вини та кари 55-літнього господаря з Вишеньки, Івана Кота, за вбивство свого зятя Олекси Лемеха. Спонукою до злочину, до якого обвинувачений признався, було знущання Лемеха над Котом, що записав усе майно своїй жінці, а жінка переписала його на доньку, коли ця вийшла замуж за Лемеха. Кіт не лише не мав змоги жити в своїй хаті, але мав ще платити дані на те, що Лемех звів йому жінку. Кіт покинув на якийсь час рідну хату і жив як наймит по чужих, гадаючи, що обставини в його хаті зміняться. Затуживши за рідною, побачив, що в ній стало все ще гірше; тоді в розпуці одної ночі зарубав сокирою Лемеха.

ВИБУХ БОМБИ У ЛЬВОВІ

СИЛЬНО УШКОДЖЕНО ЛЬОКАЛЬ ВШЕХПОЛЬСЬКОЇ ҐАЗЕТИ „СЛОВО ПОЛЬСКЕ".

ВАРШАВА, 6. грудня. — В редакцію напівурядової ґазети „Слово Польске" принесено з почти пакунок. Коли управитель ґазети хотів його розвязати, в ньому вибухла бомба.

Управитель є лише легко ранений, але вибух заподіяв великі матеріяльні шкоди. Тепер переводиться слідство, коли й де цю бомбу надано на почту. На цей день припало свято св. Миколая, коли почтою пересилається багато ріжних подарунків, тому буде важко перевести успішне слідство.

(„Слово Польске" — це найбільш україножерна польська ґазета. — Ред.)

ХТО ПРАВИТЬ СОВІТСЬКОЮ РОСІЄЮ?

НЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО, А ПОЛІТИЧНЕ БЮРО ПРАВИТЬ НЕЮ. З ДЕВЯТЬОХ ЧЛЕНІВ НОВОВИБРАНОГО ПОЛІТБЮРА СІМ НІКОЛИ НЕ ХОДИЛИ ДО ШКОЛИ.

МОСКВА, 6. грудня. — Політичне Бюро офіційного становища в уряді совітської Росії не має, але воно править нею. Тепер у складі Політичного Бюра нема жадного Жида. Лише два члени Політбюра, Молотов та Бухарін, мають освіту. Сам Сталін скоро втік зі школи й став професійним революціонером. Раніше Політбюро мало в свойому складі освічених комуністів, але вони тепер у більшости прохолоджують свої підошви в холоднім Сибірі.

Політбюро зорганізовано так, що в ньому є представники всіх галузей державного управління, крім справ закордонних. Але зате міжнародню політику веде не Чічерін і не Літвінов, а Сталін.

Сталін старанно підобрав склад Політбюра й через нього контролює всю Росію, хоч не має жадного офіційного становища в уряді.

ДИКТАТУРА В ХОРВАТІЇ.

ПРАВИТЕЛЬСТВО ЮГОСЛАВІЇ ПРИЗНАЧИЛО ДО ЗАГРЕБУ ВІЙСЬКОВОГО ДИКТАТОРА.

ВІДЕНЬ, 6. грудня. — З огляду на останні криваві заворушення в Загребі туди призначено з Білгороду полковника Максимовича, що має стати військовим диктатором Хорватії. Він замінить дотеперішнього префекта поліції в Загребі, Зреленa.

Светозар Прибішевич, президент Незалежної Демократичної Югославянської Партії, говорить, що призначення військового префекта в Загребі є актом неконституційним.

ПОВСТАННЯ В АФҐАНІСТАНІ РОЗРОСТАЄТЬСЯ.

ВОЖД ПОВСТАНЦІВ ВИЗНАЧИВ НАГОРОДУ ЗА ГОЛОВУ КОРОЛЯ АФҐАНІСТАНУ.

ЛОНДОН, 6. грудня. — З Індії повідомляють, що повстання проти Аманулаха, короля Афґаністану, розростається. Вожд повстанців Бача Сакав визначив велику винагороду за голову короля. Аманулаг таксамо визначив високу ціну за голову Бачі Сакава.

Сподіваються, що Европейці в столиці Афґаністану, Кабулі, незабаром лишаться без харчів, бо візники відмовляються возити харчі, боячися попасти в руки повстанців.

КОРОЛЕВИ АНГЛІЇ ЛЕКШЕ.

ПЕРШИЙ РАЗ ЗА 17 ДНІВ ХВОРОБИ ОФІЦІЙНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ НОТУЄ ЗАМІТНЕ ПОЛІПШЕННЯ В СТАНІ ЙОГО ЗДОРОВЛЯ.

ЛОНДОН, 6. грудня. — Останню ніч король добре спав, горячка зменьшилася й запалення леґенів стало слабнути. Професори, котрі лічать короля, вважають це за поворот до ліпшого, але не є виключені нові ускладнення.

Для параліжування мряки, що почалася вчора в Лондоні, в кімнаті хворого поставлені спеціяльні лямпи.

ЛОНДОН ЛЕГКО ЗНИЩИТИ.

42 ТОНИ ГІРЧИЧНОГО ҐАЗУ МОЖУТЬ ЛЕГКО ОТРУЇТИ ВСЕ НАСЕЛЕННЯ ЛОНДОНУ.

ЛОНДОН, 6. грудня. — Промовляючи на зборах англійського товариства Ліґи Націй, Айра Госбург заявив, що на протязі 12 годин можна випустити з літаків 42 тони гірчичного ґазу. Цієї скількости досить, щоби знищити все, що живе в Лондоні.

Одинока можливість запобігти новим страшним засобам майбутньої війни це та, щоби надати Лізі Народів право санкцій проти держав, що будуть нападати на инші держави.

СМИРНУ ЗАЛИЛА ВОДА.

ВИЛИВ ВОДИ З РІКИ ЗАЛИВ ЗОВНІШНЮ ЧАСТИНУ МІСТА Й БАГАТО ОКОЛИЧНИХ СІЛ.

ЦАРГОРОД, 6. грудня. — Старе місто Смирна, що на свойому віці багато разів горіло й руйнувалося землетрусами, тепер зазнало ще нового лиха. Довгими тижнями в районі Смирни падав великий дощ, що причинився до виливу ріки.

Бурні потоки води залили багато сіл та долішню частину міста Смирни. Глибина води доходить місцями до 5 стіп. Покищо занотовано двоє утоплених, а 62 доми змиті водою.

ПУСТІ БАЛАЧКИ.

НІЧОГО НЕ ВИЙШЛО З НАРАД КОМІСІЇ ЛІҐИ НАЦІЙ ПО КОНТРОЛІ ВИРОБНИЦТВА ВОЄННИХ ПРИПАСІВ.

ЖЕНЕВА, 6. грудня. — Всі праці комісії Ліґи Націй по обмеженню узброєння держав не дали жадних наслідків. Тепер комісія подасть найблизчому засіданню Ради Ліґи Націй своє заключення, що ще не на часі скликати міжнародню конференцію для вироблення засобів контролі виробництва воєнних приладів і зброї.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 6, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES. Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Загряниці:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: „SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НЕВІДКЛИЧНА СПРАВА

В американськім конгресі внесено спільну резолюцію обох палат конгресу за зміною американської конституції в тому напрямі, щоби конгрес міг видавати закони про працю жінок і дітий у фабриках.

Справа ся незвичайно важна й має вже довгу історію, а історія ся наскрізь оригінальна, „американська".

В американських фабриках діти робили здавна, від самого початку промислової ери. Відомо, наслідки праці були страшні для їх здоровля фізичного, духового й морального. Так само було й в Европі, але там промислова ера була старша і там люди лекше могли взятися до заради лихови. Там скоро повиходили закони про захорону дітий по фабриках. В Америці подібна акція стрінулася з надзвичайними перешкодами. Американський фабрикант признавав себ необмеженим паном свого промислу й дивився на всяке обмеження його права найму як на початок повного вивласнення. Подібне становище займала й американська суспільність, у більшости своїй рільнича.

Була ще й політична перешкода. Американський політичний устрій признає стейт як основну одиницю. Федеральний уряд має тільки так звану делеґовану владу: він може видавати закони тільки про ті справи, які стейти йому спеціяльно до вирішування віддали. Наслідки сьої конституційної будови показалися найкраще, коли прийшлося видавати закони проти дітової праці. Не всі стейти розуміли вагу такого закона. Одні такі закони видали, другі ні. Фабрики, наймаючі дітий, як тільки стейт видав закони проти діточої праці, переносилися зараз до стейтів, які таких законів не мали. Показалася потреба заведення одноцільного закона для цілої Америки. Але конґрес такого права від стейтів не дістав.

Почали акцію й агітацію за відповідною зміною американської конституції. Фабриканти, які мали гарні зарібки з праці дітий, виступили проти того. За ними пішли всі назадницькі сили. Оканел, римо-католицький кардинал з Бостону, видав пастирський лист і забороняв католикам голосувати за сею поправкою конституції. Поправки не ухвалено.

Але агітація йшла далі. Ріжні громадянські установи розкривали далі тяжкі наслідки діточої праці для дітий. Відложена на якийсь час справа не пропала. Громадянство бачить, що нині або завтра вона мусить бути вирішена так, як розум каже, без огляду на те, що самолюбні інтереси фабрикантів можуть казати їм виступати проти сього, і мимо того, що всі назадницькі сили будуть сих самолюбів далі обороняти.

ЛИСТОПАДОВІ ДНІ НА ЧУЖИНІ

Листопадове Свято в Пшібрамі.

10-ту річницю проголошення самостійности Західних Земель України відсвяткували українські студенти високої гірничої школи в Пшібрамі окремою Академією в дні 4. XI. б. р. Після Академії ген. Павленко перевів декорування пропамятною воєнною відзнакою, по чім всі учасники удалися на кладовище, де ген. Павленко удекорував відзнакою памятник помершого члена У. Г. А. бл. п. Шемерядка. Почесна стійка сторожила могилу до пізної ночі.

О. Б.

Протестаційне віче в Празі.

Управа „Центрального Союзу Українського Студентства" скликала дня 12. XI. б. р. віче.

Ухвалені резолюції звучать: „Українське студентство, зібране на заклик свойого Центрального Союзу дня 18. XI. 1928. р. в Празі, після заслухання звідомлень про події, що відбулися в днях 1—3-го листопада 1928. р. на Західних Землях України, а з окрема у Львові: І. заявляє: 1) свою повну солідарність з численними масами українського народу, що в день 1-го листопада 1928 року, в десятьлітню річницю відновлення української державности на Західних Землях України, торжественно вшанували память цього великого, державнотворчого, загально національного чину. 2) Своє признання всім учасникам свята за їх гідну поставу перед нападами зорганізованого ворога. II. Протестує: 1) проти пляново підготовленого та у варварський спосіб переведеного польською академічною молоддю погрому над українським населенням та українськими політичними, культурними й господарськими установами, доведеними руїнницькою рукою напасника до стану повного матеріяльного знищення. 2) проти пасивної ролі польської поліції підчас погрому, як також проти поведінки вищих чинників політичної адміністрації, які не вжили в належний спосіб стоячих до їхньої розпорядимости, засобів. III. Стверджує: 1) в погромі, доконаному польською академічною молоддю, здійснення наперед продуманого пляну, метою якого було знищити у фізичний спосіб ті матеріяльні підстави українського національного життя, яких не далося дотепер знівечити практиками урядових розпорядків та ріжного рода офіційних репресій. 2) солідарність органів публичної безпеки з наміренним вчинком академічної молоді, якій ці органи не поставили потрібного опору підчас самого погрому, виновників тогож дотепер не арештували і не покарали. IV. Виносить: доконаний польською академічною молоддю погром, як наглядний документ пануючої на Західних Землях України системи грубого насильства перед форум культурного світу й відкликається до авторитетних чинників його опінії, щоби вони відсудили наведені нелюдські вчинки і тим морально піддержали український нарід в тяжкій боротьбі за його права. V. Підтверджує заяву українського краевого студентства, винесену у Львові 2. листопада 1928 р.

Л. М.

Протестаційне віче в Подебрадах.

Львівські події, що приняли з польського боку наявні признаки дикого вандалізму, зворушили цілим єством українського студентства в Подебрадах. На окремім студентськім вічу висловлено признання тим товаришам студентам, що боронили „Академічний Дім" у Львові, та осуджено польський вандалізм. Відповідні резолюції переслано до „Цесуса" з проханням переслати їх до Союзу Народів та до Міжнародньої Студентської Конфедерації.

П. В.

Протестаційне віче в Берні.

Українські студентські організації в Берні відбули дня 10. XI. б. р. протестаційне віче в приводу подій, що відбулися в перших днях листопада у Львові. Віче висловило признання українському краєвому студентству та рішуче осудило вандалізм польських студентів. Приняті резолюції, що їх признaчено для Союза Народів, вислано на руки „Цесуса".

М. Д.

Протест „Союза Освобождения Вильна".

Кавнас, 9. листопада 1928. Ч. 8065.

Центральний Виконавчий Комітет Освободження Вильна, довідавшися про події у Львові, шле глибоке співчуття потерпівшим Братам Українцям і висловлює як найбільше обурення польським студентам. Тимбільше співчуваємо, що і литовська нація находиться під польським ярмом в краях: виленському, гардейському і сувальському, та нераз сама переконалася про жорсткі і некультурні переслідування. Ми твердо віримо, що відважна й видержлива Українська Нація не тільки зуміє геройчно знести нанесений удар, але також зуміє скріпити свої ряди та нанести Полякам відповідний удар. Не сумніваємося, що ніякі причини не здержать і не завернуть преславної Української Нації від дальшої геройчної боротьби для освобождення своеї Батьківщини зпід чужого ярма. В цій боротьбі ми — Литовці завсіди будемо вірними й активними Вашими помічниками.

Предсідник „Союзу Освободження Вильна":
проф. Біржишка,
Заступник предсідника:
Балис Слізис,
Члени: **Іздимінкас Капінас, проф. Земаіт.**

Свято 1-го листопада в Кральовім Градці в Чехах.

Державне свято 1-го листопада було відсвятковане українською колонією в Кральовім Градці святочною Академією та панахидою на могилах померших стрільців. На свято приїхали з Праги співак Самойлович і от. Крижанівський. Святочну промову на Академії виголосив д-р С. Нижанківський, після чого п. Самойлович відспівав декілька пісень. Закінчено Академію відспіванням національного гимну.

Р. О.

Дальші протести Литовців.

Студентські організації при **Аграрній Академії в Кові** винесли на Загальних Зборах 14. XI. б. р. при співучасти професури протестні резолюції, в яких між иншим говориться: „Дивуємося, що в ниніших часах в Европі мають місце такі звірства, як ті, що їх допустилися Поляки над безборонним українським населенням. Ми відчуваємо, що ті страшні події зродилися з нічим необоснованої ненависти, бажання асиміляції, а то й цілковитого знищення Українців. Ся зневага супроти Українців залишиться незабутим моментом глибоко в серцях Литовців. Ми твердо переконані, що звірські насильства не здержать стремлінь Українців та їх боротьби за національну свободу й право". Протест підписали: відпоручники професури, „Економічного Товариства", „Загально-аграрного Товариства", „Товариства Лісників", Корпорації „Будучність" і „Молода Литва", Культурного Відділу, Відділу Стрільців, Клюбу „Альгімантас" і т. д.

Дня 16. XI. б. р. відбулося окреме зібрання студентів **литовського університету і членів Союза Освободження Вильна,** які вислали слідуючі резолюції:

„Почувши про варварства Поляків, що загарбали нашу столицю Вильно, ми, студенти литовського університету і члени Союза Освободження Вильна, висказуємо Вам, Товариші, горяче співчуття та бажаємо Вам звільнення зпід тяжкої польської неволі: Працюйте, а ми з Вами!" Підписали: И. Данюсевічіус, И. Гаврілюс, П. Красніцкас і А. Стеймікіс.

Стрілецький Відділ „Паґірю" виніс дня 18. XI. б. р. резолюції, в яких між иншим говориться: „Проти того рода варварств XX. століття виносимо острий протест перед цілим світом та віримо, що прийде час, коли для Української Нації засвітить сонце свободи, а польські варварства, заподіяні Українській Нації, запишуться в історії людства найбільш чорними красками". Підписані: Каэіс, Райля, Ант. Цепунекас, Ант. Вайцуніяс.

В. М.

Так повинно би бути.

С т у д е н т І.: Я перепав при іспиті, але за це я повинен заскаржити професора.

С т у д е н т II.: Не дайся висміяти! Скаржити професора за це?!

С т у д е н т І.: Абож у карнім кодексі не сказано виразно: „Хто вихісноче несвідомість иншого, щоби йому зашкодити, буде караний арештом до одного року?"

ДО ВП. П. УРЯДНИКІВ МІСЦЕВИХ ВІДДІЛІВ І ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА.

Згідно з ухвалою головної конвенції і референдум всіх членів ухвалено видавати календар У. Н. Союза кождого року по ціні 30 цнт. за примірник. Як кождого так і сего року головна канцелярія зладила рахунок, вчисляючи належитість за календарі, яка має бути заплачена в місяці грудні. Кождий член, окрім своєї місячної належитости, обовязаний зложити також належитість за календар, щоби не перетягати довгів на слідуючий рік.

Адміністрація Свободи старалась що року календар видрукувати і до відділів розіслати ще перед замкненнем року, себто в грудні. Сего року через великі перешкоди при будові власного дому, де приміщена друкарня, неможливим було приспішити друк і висилку календаря на рік 1929 і всі члени вирозуміють та узглядять сю проволоку. Се однак не повинно нікого відтягати від плачення належитости за календар, бо він буде висланий і доручений.

Р. Слободян, фін. секретар.

З ЛИСТОПАДОВОГО СВЯТА У ВІДНІ

3)

Слідкуючи в усьому за своїми провідниками — сподівались і одні і другі, досвідчений стрілець і та на-пів дитина, осягнути свою вимріяну мету: сподівались прогнати ляцького займанця зі своєї хати тоді, коли почувались досвідчені серед своїх, а навіть тоді, коли вілізливий і захланний ворог, підкріплений антантою, виппер їх за Збруч. Та цей відступ, ця насила зі сторони ляцького народа, який не чесною боротьбою, а шахрайством, брехнею і юдовими срібняками по грабіжницьких, мілітаристичних кабінетах Европи добув тут перемоги, — все те не нівелює справжньої вартости Листопадового Свята, маніфестації боєвого хотіння нації, її твердого змагання до визволення і її державно-творчої свідомости — а навпаки: ставить її у ще світліше сяючому ореолі на сторінках історії Західної України нової доби.

„Розважаючи так історію нашої визвольної боротьби сьогодня, звертаються в нас очі мимохіть на страшне лихоліття, в якому тепер наш Рідний Край. Кровавиться він сьогодня в ляцькому ярмі може ще й гірше, ніж за часів Баденіїв і Потоцьких. Ворожі зайди, користаючи зі спасенного звязку з антантою, розсілися тут з нахабністю лютих хижаків та гірше царської Росії придушують кожний і найменший вияв визвольного руху, а й наші теперішні провідники в краю не навязують у своїй політичній боротьбі до традицій минулого збройного подвигу нації. І здавалосяб, що на марно пішли геройські зусилля Української Галицької Армії, на марно незабутні кріваві жертви святих Героїв народу, тих великодушних, молодих бунтарів-воро-хобників, що намагалися врубати голову ляцькій гидрі. Даремно, здавалосяб, лягли голованам Шеремета, Мельничук, Скочиліс, Басарабова, Крупа, Луцейко і цілі ряди инших наших жертв революційної ідеї, заморловані Поляками по їх царських тюрмах та під їх кулями на окрівавлених подвірях ляцьких тюрем. Здавалосяб... Та ні — живого духа не скуєш!

„Повні тюрми наших політичних вязнів в Галичині, процес Атаманчука, Гука і десятків инших указують на те, що не погас ще визвольний запал серед української молоді, що ні Домбе, ні Пикуличі, ні Стшалкова чи другі подібні, не зломили її духа. Вони зартували, його, дали добру школу національного виховання, навчили і примусили любити Вітчину, і навчили й ненавидіти. Але не ненависти слізою, безсильною і скоро проминаючою ненависти раба, а ненависти Героя до подлих катів. І покіль є тюрми на нашій землі, покіль вільно ворогові вбивати безкарно наших передових людей, поки наша молодь мусить вислугуватися ляцькому мілітаризмові, поки наша преса не буде мати свободи слова, поки наші організації не будуть певні свойого завтра, і ми здані на ласку й неласку нахабного вілізливця — **так довго вогонь революційної думки не сміє вигаснути в душі нашого народа!** Як ні переяславський ні андрусівський договір не вспіли вбити в народі визвольного духа, як полтавський погром находив кріваві відгоміни в Гайдамаччині, так і наша, покищо остання, визвольна, нехай програна боротьба являється одним зі звен нашого невпинного змагання до волі, виявом самостійницького духа красних синів народа. І спертi на наші визвольні традиції, ми вважаємо теперішній стан нашого нового поневолення тільки найконечнішою перервою в боротьбі, що має довести нас до оконечної мети, до віковічного закріплення **Соборної, Незалежної, Самостійної Української Держави!** Але до того треба, щоб ідея самостійности перепоїла організм усього народа. Не тільки одиниці або поодинокі гурти, але весь народ у всенароднього обєднанню широких мас, з національно-свідомим робітництвом і селянством, в обєднанню всіх суспільних верств узагалі. І в дакім обєднанню треба нам здійснювати святу ідею — ідею визволення, ідею державної соборности від Сяну по Кавказ. Це винні ми святим тіням тих стотисячних жертв У. Г. А., що в страшних муках конали за нашу волю, за наше визволення; це винні ми достоїнству українського народа, не покидаючи боротьби за ню не покидав ніколи.

„А Листопадові свята будуть в нас тільки грищем святочних фраз, як-що ми з кожним таким святом не відновимо в найглибших глибах нашої душі Ганнібалевої присяги: не лиш боротися з ворогом на життя і смерть, але й боротися з тою погубою та страшною проказою в нашій національній духовости, якою є недоцінювання ідеї обєднання, недоцінювання власних сил обєднаного народа і доптання революційної ідеї безперестанної, безкомпромісової боротьби в імя якоїсь „льояльно-реальної" політики. Тіни впавших за волю України, тіни Творців Листопадового подвигу, кличуть до нас ниніі сурмовими голосами, що тільки боротьба обєднаними силами всіх верств народа доведе нас до тої точки, де зможемо навязати наші змагання до Листопадових днів по лінії дальшого, геройського продовження. Як співає видний революційний поет П. Карманський:

„Не примілвайте духом недо- [кровних,
Ножів священих з рук не ви- [пускайте!
Сталіть хотіння в муках не- [вимовних
І віру в чудо в серцю вашім [майте!"

(Кінець).

Десяті роковини у Данціґу.

Десятиліття збройної боротьби за Українську Державність всвяткувала українська колонія окремим вечером, що його уладив в дні 1. XI. б. р. Союз Укр. Студентів „Основа" при допомозі укр. студ. корпорацій. Кромі деклямацій з „Гуцульського Куріня", продукцій хору „Сурма", промов інж. Кізюка і Згорлякевича, відчитав інж. Лашкевич реферат: „Події, що попередили 1-ий листопад".

Дня 11-го листопада відбулося протестаційне віче в Данціґу проти бандитських нападів польських студентів і поліції на укр. культурні й економічні установи у Львові. Ухвалені резолюції переслано до Секретаріяту Союза Народів у Женеві, до Сенату м. Данціґа та до англійського, французького, американського, бельгійського, німецького і італійського посольства. Підчеркуючи солідарність із краєвим студентсвом, усі присутні оподаткувалися в користь „Фонду 1-го листопада".

Німецьке студентство і львівські події.

„Дайтшер Гохшульрінг" в письмі з 5. XI. б. р. пише між иншими слідуюче: „Ми довідалися про боротьбу між Українцями і польськими національнистичними студентами у Львові. Хоч вислід цеї боротьби, в наслідок теперішньої переваги нашого спільного ворога, приніс Вам нові втрати й переслідування, всеж ми не висловлюємо жалю, а противно, радуємося, тому, що ця ваша є новим знаком відваги й неуступчивости Українців. Просимо висловити Українському Студентству слова симпатії німецької академічної молоді, яка разом з Вами стоїть в одному фронті проти польського гнобителя, що забрав нам коридор і Сольдав та старається нас захопити через Литву й Східні Пруси під своє насилля".

„ЦЕСУС" у справі польського вандалізму.

„Центральний Союз Українського Студентства" в Празі виготовив довший меморіял в англійській, французькій, німецькій та українській мовах, який по випущенню друком вишле студентським і науковим установам цілого світа. До меморіялу долучається численні знимки, що ілюструють польський вандалізм.

Василь Бобрів.

МОСКОВСЬКИЙ ЦАР У ПАРИЖІ

Москалі люблять хвалитися шириною свого характеру. Звідси йде те, що теперішні московські царі-большевики звуть Европу гнилою та дрібязковою. Особливо нині можна почути від московських іміґрантів, що Европа це ніщо в порівнанні до Московії. Правда, що під Московією вони розуміють й Україну та всі землі, які ще мусять терпіти сваволю дикунів, і ті краї, що по милости сильніщих стали незалежними. А в чому полягає о-та „славна широта", власники її не хочуть ясно сформувати. Колиж цю справу простежити, то від „широти" лишається одне дикунство.

Коли московські купці колись, до революції, напивалися, то били люстра, посуду, перевертали столи, мазали муштардою обличча кельнерів, приказуючи: „Моему нораву не препятствуй!"*).

Кельнери-ж, зігнувшися в чотири погибелі, привітно усміхалися своїм начальникам, чекаючи доброї заплати „на чайок".

В той час, коли в Европі це називаліб дикунством, у Москві таке поведення називали далеко скромніще: „широка натура".

Що не робилосяб дикого, в Московщині прирівнювали це трохи не до ґеніяльного.

Післяж широких експериментів большевиків, після необмежених розстрілів, Москалі все носяться з своєю шириною, як дурень з писаною торбою. У всьому вони бачать ґеніяльне, а в Европі лише вузьке, гниле й дрібязкове.

Щоби ясніще уявити собі московського ґенія й „ширину", яка бере початок від кількох століть, треба подивитись, як заховувався цар Петро Великий у Парижі. Як відомо, Москалі гордяться цим катом, а українським найбільшим ворогом. В ньому вони вбачають того реформатора, що повів Московію до культури і цивілізації. Очевидна річ, розуміючи його дикунство не инакше як тільки „ширину руской натури".

В 1717 році в Парижі стало відомим, що московський цар Петро має заїхати до Франції. Мандрівка його не мала офіціяльного характеру; він їздив „інкоґніто". Про Московію в ті часи знали мало, а певніще зовсім нічого не знали, окрім того, що це велика країна. Французи ще були під враженням перемоги Петра над Карлом XII. та козаками під Полтавою й готовилися до пишної зустрічі „східного кольоса". Вони не знали, що хоч Московія й посідала великі простори, то зате була дика, як теперішні Готентоти в Африці. До тогож треба додати, що Французи любили всякі паради та пишноту.

В квітні виїхав чудернацький поїзд до Дункерки на Північному морі, куди мав прибути „zar moskovit". Попереду королівські повози, а ззаду звичайні вози та фурґони, навантажені меблями з королівської палати.

Тодішні гофмаршали уклали спеціяльну програму зустрічі.

Маркіз де Нель спеціяльно виїхав до Кале, а маршал Тісе, знавець королівських звичаїв, мав чекати царя в Бомоні.

В Парижі нашвидко готовили кімнати в палаті Люврі, де мешкала королева-мати. Чистили позолоту, витирали образи, а мадам Ментонон, одна з коханок короля, наказала поставити спеціяльне для Петра ліжко.

На всякий випадок граф Толстой, котрий приїхав скорше, порадив приготовити ще одно помешкання, колиби цар не захотів поселитися в Люврі.

Одним словом: Париж збирався зустрічати „великого царя", наївно думаючи, що має приїхати щось вище від них.

Дня 21. квітня цар прибув у Дункерк і зараз же став домагатися дальшої поїздки. Королівські карети й повози йому не подобалися й він забажав їхати у звичайній бричці, такій, в якій він їздив у Петербурзі.

Одначе того, що хотів, не дістав і був примушений їхати в старому фаетоні.

* * *

Нарешті рушили, але до Парижа їхали не чотири дні, як того хотів цар, а 16 діб.

Причиною того послужила православна паска. В Кале вся „свита" царя насмокталася горівки, а сам Петро, що ледви тримався на ногах, пішов у найближчий шинок і там пив з музикантами за їх здоровля.

Дня 7. травня вечером приїхав цар до Парижа. Карета, окружена ґвардійцями, підкотилася під Лювр і цар подався в палати, які горіли від моря світла. Розкішно приготований стіл блищав дивовижними стравами, але „реформатор" попросив хліба та редьки. Він незнайомий був з почуттям поваги до хазяїв.

Покої йому не подобались і він вийшов геть.

Запасове помешкання йому таксамо не подобалось, але всеж таки він лишився.

Маршал Тісе з жахом дивився на царя, як на дикуна, що не знав ні слова по французьки.

Цар, мов у себе дома, гуляв по покоях і страшенно лаявся.

Рано 9. травня приїхав реґент з візитою. Петро вийшов йому на зустріч, але зараз же повернувся до нього задом щоби підкреслити ріжницю між собою і ним.

Відбувши візиту до королівської палати, цар рішив, що може робити всьо, що хоче, так, як у себе дома, в Московії.

* * *

Дня 14. травня реґент везе царя в оперу на великі представлення. Не висидівши чотири акти, цар покинув реґента. Всі ходження московського царя закінчилися вечерою та пиятикою. Коли він вертався з полювання в Фонтенбльо, то жінки, що мили карету Петра, помітили, що він не їсть, а жере.

Найбільшу увагу звертає він на вино і за обідом випивав найменче дві пляшки та пляшку лікеру. За вечерою стількиж, не рахуючи пива.

Нарешті 20. липня цар вирушив до Спа, де його чекала будуча цариця, колись прачка, Катерина.

Москалі кажуть, що своїм поведенням „цар-реформатор" дав докази „ширини культури".

Париж, 15. XI. 1928.

*) Це значить: моїм бажанням не перешкаджай. Що хочу, те й роблю! — Автор.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. Вільна Україна, від. 152, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинґ відбудеться в середу, 12. грудня, точно в год. 7.30 вечером, в польській салі під ч. 37 Morton St. Обовязком є кождого члена прибути на означений час, бо, як звичайно, на річнім мітинґу буде вибір уряду і инші важні справи до полагодження. Довгуючі члени мусять вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Будемо приймати нових членів без оплати вступного, тому повинностю є кождого члена привести хоч одного нового члена. — Іван Баран, предс.; Й. Фурди, секр.

ПОШУКУЄМО 75 УКРАЇНЦІВ З $100.

УКРАЇНСЬКЕ СПІВАЦЬКЕ ТОВАРИСТВО „БОЯН" З ЙОНКЕРС, Н. Й., ДАЛО СВІЙ ТРУД І ТАЛАН СВОЇХ ЧЛЕНІВ-СПІВАКІВ, ЩОБ ДОСТОЙНО ВІДСВЯТКУВАТИ ДЕСЯТУ РІЧНИЦЮ ПРОГОЛОШЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ. ТА ЦЕГО БУЛО НАШИМ ЧЛЕНАМ ЗАМАЛО І ВОНИ РІШИЛИ ПРИЗНАЧИТИ ЩЕ $100 НА БУДОВУ ДОМУ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ У ЛЬВОВІ, ЩОБИ В ТОЙ СПОСІБ ПОЧТИТИ НАШИХ БОРЦІВ ЗА ВОЛЮ, А ЗАРАЗОМ ЗАПРОТЕСТУВАТИ ПРОТИ ЗВІРСЬКИХ ЗНУЩАНЬ, ЩО ЇХ ДОПУСТИЛИСЯ ЛЯХИ У ЛЬВОВІ У ЛИСТОПАДОВІ ДНІ.

ПОСИЛАЄМО З ЙОНКЕРС ОТУ ВЖЕ ТРЕТУ СТОДОЛЯРОВУ ЖЕРТВУ НА ДІМ ІНВАЛІДІВ У ТІЙ ВІРІ, ЩО В ДРУГИХ УКРАЇНЦІВ ЧИ ГРОМАД БЕ ТЕ САМЕ ПОЧУВАННЯ, ЩО І В НАС, ТА ЩО МІЖ НИМИ ЗНАЙДЕМО ДАЛЬШИХ 75 ЖЕРТВОДАВЦІВ, ЩО ЗЛОЖАТЬ НА БУДОВУ ДОМУ ІНВАЛІДІВ ПО $100 І ПЕРЕШЛЮТЬ ЇХ ДО КРАЮ ЧЕРЕЗ:

OBYEDNANYE
P. O. BOX 411,
PHILADELPHIA, PA.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

АЛЛЕНТАВН, ПА.

Листопадове Свято.

Відбулося воно дня 18 листопада за стараннем всіх наших Братств і Товариств. На це Свято Української Державности прибули численно місцеві і позамісцеві Українці. Описав його вже в „Свободі" наш гром. Гришко, а нам приходиться тільки доповнити. Свято почалося панахидою за поляглих героїв. А вечером о год. 7. відбувся концерт. Свято отворив наш парох о. Й. Пелехович, пояснивши ціль свята та відчитавши проклямацію, що її видала Українська Національна Рада в пропамятні листопадові дні. Місцевий хор проспівав січові і народні пісні, а реферат про Листопадове Свято виголосив о. П. Середа з Шенандоа, Па.

Референт переповів нашу боротьбу за незалежність та подав приміри з подібної боротьби других народів. Заразом візвав зложити жертви на будову Дому Українських Інвалідів у Львові.

Жертвували: Всч. о. Середа $5; о. Пелехович $2.25; по $2: М. Паращак, І. Собчак, Г. Пипюк; по $1.50: С. Мешко; по $1: І. Білань, В. Касич, Д. Проць, П. Горбовий, Т. Саврук, Г. Фариняк, А. Носай, А. Кодубець, М. Яремчук, А. Климань, В. Гришко, М. Колодій, І. Федорак, В. Ярема, М. Ярема, Н. Турчин, К. Сива, Ю. Сарафуф, Р. Бойко, М. Гуцайлюк, Г. Біленький; по 50 цнт.: А. Ващишин, Я. Масала, К. Дацик, І. Коромець, П. Грабовенський, Н. Терефенко, Г. Штойко, М. Возняк, А. Малицька, Ф. Савечко, М. Падаруф, М. Лабоцька, Л. Хома, П. Бойко, Ев. Штойко, А. Ярема, М. Крайняк, М. Фартух, Н. Саврук, Д. Рудакевич, В. Ракочий; по 25 цнт.: М. Худоба, І. Рудакевич, А. Сірвант, С. Салащ; І. Завидюк 30 цнт.; Г. Загоруй 20 цнт.

В другій части програми відспівав хор кільканацять пісень, а наші дівчатка віддеклямували декілька поезій, присвячених Січовим Стрільцям.

Гром. Пипюк сказав кінцеве слово, завзиваючи присутніх до витревалости і завзяття в боротьбі за кращу долю. Свято закінчено відспіванием американсько-українського гимну.

По святі комітет відбув засіданне і там стверджено такий прибуток зі свята: збірка на галі $50.60, за тикети $96.70, разом $147.30. Розходу було $31.30. Остає в касі $116. З того може ще треба оплатити оголошення в часописи, а решту, що певно буде виносити $100, вишлемо через Обєднання на будову Дому Українських Інвалідів у Львові.

Свято це піднесло наш нарід на дусі, а в тім велика заслуга шановних бесідників, особливо о. Середи, і виконавців других точок концерту.

Г. Біленький, секр.

БРУКЛИН, Н. Й.

Попис українського танку школи д. Григорія Ащенка.

Вже тому кілька тижнів було голошено, що д. Ащенко приготовляє несподіванку для нашої української громади. І дійсно. В неділю, дня 11. листопада с. р., заходом укр. гр. кат. церкви Сош. Св. Духа в Укр. Народнім Домі відбувся попис українського танку під управою д. Гр. Ащенка. Велика галя Укр. Народного Дому була переповнена публикою. Програма сего попису була велика, бо складалася з двох частей, в склад котрих входили 18 точок до виконання. Перед піднесенням куртини о. А. Лотович сказав кілька привітних слів до публики про значіне і потребу танку так під оглядом народним, як і спортовим. Опісля піднеслась куртина і почались пописи. Душа раділа дивитись на ті дрібненькі діти, які неначе метелики, одягнені при кождім виступі в ріжноманітні одяги, звиваються по сцені під такт музики. Родичі тішилися, бачучи, як їх діточки красно танцюють.

За кождим виступом лунали гучні оплески без упину, а родичі і публика обдаровували молодих танцюристів грішми, кидаючи на сцену, а котрі потім ділено між діти. Найліпше танцювали: Анна Кмита, Юлія Сметанюк, Анна Карплюк, Марія Карплюк, Олена Захарків, Текля Рибак, Володимир Масник і инші. Всіх дітей-танцюристів виступало около сто. Добр. Григорій Ащенко недавно розпочав в нашій громаді науку танцю, але успіх з тої науки дуже красний, бо віднощо за низьку місячну оплату діти навчилися прекрасно ріжних танців. На закінчення програми д. Григорій і д. Вірдія Ащенко відтанцювали кілька танців. Гимном Ще не вмерла Україна закінчено отсей попис.

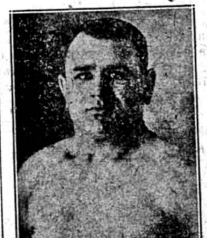
В. Яськевич.

Мама до сина, котрий приходив до хати пізно в ночи:

— Ти знов волочишся по ночах? Возьми собі за примір твого батька!

Синок відповідає:

— Татови не штука сидіти дома, де вони мають жінку й горівку.





ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ЛУДЛОВ, МАСС.

Панахида і протест.

Заходом Тов. ім. І. Франка, від. 253 У. Н. Союза, відправилася в місцевій українській церкві панахида по полягли х героях. Панахиду відправив о. Продан дня 11 листопада. о. Продан виголосив прекрасне слово, але, на жаль, треба сказати, що не було майже до кого говорити, бо людей було мало. Навіть на таке свято не прийшли, бо так вже збайдужніли.

По панахиді ті, що були в церкві, пішли до ґалі на протестаційні збори.

Предсідатель Товариства гром. Дамян Харко згадав коротко про кріваві листопадові події у Львові. Старий наш касієр гром. Макарій Пукіш був другим бесідником. Він представив нам історію міста Львова і боротьбу наших міщан в обороні своєї церкви і народа.

Громадяни Приступа і Харко перевели збірку і зібрали $10.50, які переслано до Обєднання. Жертвували: І. Лапка $2; по $1: Д. Харко, Катерина Мельник; по 50 цнт.: І. Приступа, І. Виронка, Й. Чорний, Р. Берник, Т. Капустінський, Ол. Крайовський, Мак. Пукіш, Ан. Фесяк, Т. Заячковський, Мих. Кумбанський, П. Павлів; по 25 цнт.: Катерина Мишолівська, Мих. Федорів; по 15 цнт.: П. Пилипів.

Установлено Комітет дальшої збірки, до якого ввійшли: Д. Харко і І. Приступа.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

З іменин на дім Інвалідів.

В суботу, 24 листопада, відбулася в домі п. М. Дьорки забава з нагоди його іменин. На забаві було кількох енерґійних одиниць филаделфійської української громади, тому більша часть вечера пройшла в розмові про ріжні громадські народні справи. Переведено також пару збірок на народні цілі. Згадано й про інвалідів У. Г. А. і переведено збірку на дім інвалідів у Львові. Зложили слідуючі: М. Барна і В. Петрусик по $2; М. Дьорка, П. Мельник, М. Качмарчук, Л. Буричка, М. Долинний, І. Сорока, І. Жмутин, О. Буддай по $1; І. Тацинець і Іль. Тацинець по 50 цнт. Разом $13.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

